EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 6.2.2019
COM(2019) 52 final

2019/0025 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni osaliste konverentsi üheksandal kohtumisel seoses A ja B lisa muutmise ettepanekutega

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel Stockholmi konventsiooni osaliste konverentsil võetav seisukoht seoses selliste otsuste kavandatud vastuvõtmisega, millega muudetakse A ja B lisa, et kanda neisse täiendavaid kemikaale ja muuta olemasolevaid kandeid.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Stockholmi konventsioon

Püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) eesmärk on kaitsta inimeste tervist ja keskkonda püsivate orgaaniliste saasteainete eest. Konventsiooniga on selle osalistele pandud õiguslikult siduvad kohustused võtta meetmeid, et lõpetada püsivate orgaaniliste saasteainete tootmine, kasutamine, import ja eksport või seda piirata. Osalised on samuti kohustatud võtma meetmeid, et vähendada püsivate orgaaniliste saasteainete juhuslikust tootmisest, varudest ja jäätmetest tulenevate ainete keskkonda sattumist või see lõpetada.

Leping jõustus 24. veebruaril 2004.

Euroopa Liit ja 27 liikmesriiki on konventsiooni osalised[1].

2.2. Stockholmi konventsiooni osaliste konverents

Konventsiooni artikli 19 kohaselt asutatud konventsiooniosaliste konverents on Stockholmi konventsiooni juhtorgan. See organ kohtub tavaliselt iga kahe aasta tagant, et jälgida konventsiooni rakendamist. Samuti hindab konverents talle püsivate orgaaniliste saasteainete hindamise komitee poolt arutamiseks esitatud kemikaale.

Kooskõlas konventsiooni artikliga 23 on igal osalisel üks hääl. Piirkondlikel majandusintegratsiooni organisatsioonidel, nagu EL, on aga nii palju hääli, kui palju nende liikmesriike on konventsiooni osalised.

2.3. Konventsiooniosaliste konverentsi kavandatav akt

Konventsiooniosaliste konverentsi üheksandal korralisel kohtumisel, mis toimub 29. aprillist kuni 10. maini 2019, arutatakse konventsiooni A, B ja/või C lisasse täiendavate kemikaalide kandmise või nende lisade olemasolevate kannete muutmise otsuste vastuvõtmist.

Kavandatavate aktide eesmärk on kanda konventsiooni A, B ja/või C lisasse täiendavaid kemikaale või muuta nendes olemasolevaid kandeid. A, B ja/või C lisasse kandmine tähendab, et asjaomaste kemikaalide suhtes rakendatakse meetmeid, mille eesmärk on lõpetada nende tootmine ja kasutamine või seda piirata, mis hõlmab ka juhusliku keskkonda sattumise piiramist või lõpetamist. Olemasolevate kannete muutmisega soovitakse vähendada kontrollmeetmetest tehtavate erandite hulka.

Kavandatavad aktid muutuvad konventsiooniosalistele siduvaks kooskõlas konventsiooni artikli 22 lõikega 4, milles on sätestatud: „A, B või C lisa muudatuste ettepaneku, vastuvõtmise ja jõustumise suhtes kohaldatakse sama menetlust, mida kohaldatakse käesoleva konventsiooni täiendavate lisade ettepaneku, vastuvõtmise ja jõustumise suhtes, välja arvatud selles osas, et A, B või C lisa muudatus ei jõustu nende konventsiooniosaliste suhtes, kes on

[1] ELT L 209, 31.7.2006, lk 1.

esitanud avalduse seoses nende lisade muudatusega artikli 25 lõike 4 kohaselt, mille puhul kõik niisugused muudatused jõustuvad nende konventsiooniosaliste suhtes üheksakümnendal päeval pärast niisuguse muudatuse ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandjale hoiuleandmist.“

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Komisjon teeb nõukogule ettepaneku otsuse kohta toetada konventsiooniosaliste konverentsi üheksandal kohtumisel liidu nimel otsuseid, millega muudetakse konventsiooni A ja B lisa. Nende otsustega kantakse A lisasse täiendavaid kemikaale, mis tähendab, et nende suhtes rakendatakse konventsioonist tulenevaid kohustusi, eelkõige kohustust vähendada tahtlikust tootmisest tekkivate saasteainete keskkonda sattumist või see lõpetada see. Peale selle võetakse konventsiooniosaliste konverentsil eeldatavasti vastu otsus, millega jäetakse välja teatavad konventsiooni B lisas juba loetletud kemikaalide kasutamise erandid või muudetakse neid.

Konventsiooniosaliste konverentsile vastuvõtmiseks esitatavad otsused tuginevad soovitustele, mille on teinud püsivate orgaaniliste saasteainete hindamise komitee (edaspidi „hindamiskomitee“), mis on konverentsi allorgan. Hindamiskomitee poolt A lisasse kandmiseks soovitatud kemikaalid leiti olevat vastavuses konventsiooni D lisa kriteeriumidega. Hindamiskomitee soovitused konventsioonis loetletud kemikaalide kasutamise erandite väljajätmise või muutmise kohta põhinevad olemasolevate alternatiivide hindamisel.

Liidu kui keskkonnapoliitika kujundamise eestvedaja jaoks on oluline kinnitada oma üleilmset kohustust edendada mitmepoolsete keskkonnalepingute ja -standardite paremat rakendamist. See tähendab ka nende lepingute alusel tegutsevate teaduslike allorganite poolt vastu võetud soovituste toetamist ja rakendamist ning selliste soovituste aluseks olevates lepingutes sisalduvate kriteeriumide järgimist.

Lisaks on see algatus kooskõlas president Junckeri prioriteediga saada rahvusvahelisel tasandil tugevamaks tegijaks, kestliku arengu eesmärkidega (eelkõige eesmärk nr 3 „hea tervis“ ning eesmärk nr 12 „vastutustundlik tarbimine ja tootmine“) ning seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammiga.

Seepärast peaks liit toetama kavandatud otsuseid kanda A lisasse dikofool ning perfluorooktaanhape (PFOA), selle soolad ja PFOA-ga seotud ühendid. Nende kemikaalide suhtes rakendatakse juba liidu õiguse alusel ekspordipiiranguid, mis on sarnased konventsiooniga ette nähtud ekspordipiirangutega. Liidus on dikofooli kasutamine keelatud komisjoni määrusega (EÜ) nr 2032/2003[2] ja komisjoni otsusega 2008/764/EÜ[3]. Komisjoni määrusega (EL) 2017/1000[4] on piiratud perfluorooktaanhappe (PFOA), selle soolade ja PFOA-ga seotud ühendite kasutust.

---

[2] Komisjoni 4. novembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 2032/2003 Euroopa Parlamendi ja nõukogu biotsiidide turuleviimist käsitleva direktiivi 98/8/EÜ artikli 16 lõikes 2 osutatud kümneaastase tööprogrammi teise etapi kohta ja määruse (EÜ) nr 1896/2000 muutmise kohta (ELT L 307, 24.11.2003, lk 1).

[3] Komisjoni 30. septembri 2008. aasta otsus 2008/764/EÜ dikofooli nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse kandmata jätmise ja kõnealust toimeainet sisaldavate taimekaitsevahendite lubade tühistamise kohta (ELT L 262, 1.10.2008, lk 40).

[4] Komisjoni 13. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1000, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist,

Hindamiskomitee otsuses POPRC-14/2 soovitatakse kanda perfluorooktaanhape (PFOA), selle soolad ja PFOA-ga seotud ühendid loetelusse teatavate spetsiifiliste eranditega. See soovitus põhineb konventsiooniosaliste ja sidusrühmade esitatud teabe, sh liidust pärit teabe läbivaatamisel ning kajastab vajadust PFOA-d teatavatel spetsiifilistel kasutusotstarvetel edasi kasutada. Liidus on mõnda spetsiifilist erandit vaja, nagu ilmneb ka komisjoni määrusest (EL) 2017/1000, mis sisaldab sätteid, millega lubatakse liidus PFOA-d teatavatel spetsiifilistel otstarvetel edasi kasutada.

Samuti peaks liit toetama perfluorooktaansulfoonhappe (PFOS), selle soolade ja perfluorooktaansulfonüülfluoriidi (PFOSF) kasutamise kohta B lisas esitatud lubatavate otstarvete ja spetsiifiliste erandite väljajätmist või muutmist. Neid aineid ei kasutata liidus enam ühelgi väljajätmiseks soovitatud lubataval otstarbel ega ühegi väljajätmiseks soovitatud spetsiifilise erandi kohaselt.

Tuleb määrata kindlaks liidu nimel konventsiooniosaliste konverentsil võetav seisukoht, sest A ja B lisa muudatused on liidule õiguslikult siduvad ja neid tuleb kajastada määruses (EÜ) nr 850/2004, millega rakendatakse Stockholmi konventsiooni liidus.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud: „Nõukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega […] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“[5].

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Konventsiooniosaliste konverents on lepinguga, s.t püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooniga ettenähtud organ.

Akt, mille konventsiooniosaliste konverents peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kavandatav akt on rahvusvahelise õiguse alusel siduv kooskõlas Stockholmi konventsiooni artikli 22 lõikega 4 ning seda tuleb kajastada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruses (EÜ) nr 850/2004 püsivate orgaaniliste saasteainete kohta ning millega muudetakse direktiivi 79/117/EMÜ[6]. Seda põhjusel, et kõnealuse määruse artikli 14 lõike 1 kohaselt tuleb selle I, II ja III lisa muuta alati, kui konventsiooni loetellu kantakse mõni aine.

Kavandatav akt ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

---

autoriseerimist ja piiramist (REACH)) XVII lisa seoses perfluorooktaanhappe (PFOA), selle soolade ja PFOA-ga seotud ainetega (ELT L 150, 14.6.2017, lk 14).

5 Euroopa Kohtu otsus, 7.10.2014, Saksamaa *vs*. komisjon, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

6 ELT L 158, 30.4.2004, lk 7.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud keskkonna valdkonnaga.

Seega on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

2019/0025 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni osaliste konverentsi üheksandal kohtumisel seoses A ja B lisa muutmise ettepanekutega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsioon (edaspidi „konventsioon“) jõustus 17. mail 2004 ja see sõlmiti liidu nimel nõukogu otsusega 2006/507/EÜ[7].

(2) Stockholmi konventsiooni rakendatakse liidus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 850/2004[8].

(3) Konventsiooni artikli 8 kohaselt otsustab konventsiooniosaliste konverents, kas kanda kemikaal A, B ja/või C lisa loeteludesse, ning sätestab sellega seotud kontrollimeetmed.

(4) Stockholmi konventsiooni osaliste konverentsi üheksandal kohtumisel võetakse eeldatavasti vastu otsused täiendavate kemikaalide A lisasse kandmise ja B lisa ühe olemasoleva kande muutmise kohta.

(5) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel konventsiooniosaliste konverentsil võetav seisukoht, kuna kõnealused otsused on liidule siduvad.

(6) Et kaitsta inimeste tervist ja keskkonda dikofooli ning perfluorooktaanhappe (PFOA), selle soolade ja PFOA-ga seotud ühendite edasise keskkonda sattumise eest, on vaja üleilmselt vähendada nende kemikaalide tootmist ja kasutamist või see lõpetada ning toetada nende kandmist konventsiooni. Lisaks on vaja veelgi vähendada perfluorooktaansulfoonhappe (PFOS), selle soolade ja perfluorooktaansulfonüülfluoriidi (PFOSF) kasutamist või lõpetada see, jättes välja B lisas esitatud lubatavad otstarbed ja spetsiifilised erandid või muutes neid,

---

[7] Nõukogu 14. oktoobri 2004. aasta otsus 2006/507/EÜ, mis käsitleb püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni sõlmimist Euroopa Ühenduse nimel (ELT L 209, 31.7.2006, lk 1).

[8] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EL) nr 850/2004 püsivate orgaaniliste saasteainete kohta ning millega muudetakse direktiivi 79/117/EMÜ (ELT L 158, 30.4.2004, lk 7).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Liidu nimel püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni osaliste konverentsi üheksandal kohtumisel võetav seisukoht on kooskõlas püsivate orgaaniliste saasteainete hindamise komitee asjakohaste soovitustega toetada järgmist:

   – kanda dikofool konventsiooni A lisasse ilma spetsiifiliste eranditeta;

   – kanda A lisasse perfluorooktaanhape (PFOA), selle soolad ja PFOA-ga seotud ühendid koos spetsiifiliste eranditega järgmise tootmiseks: pooljuhid või nendega seotud elektroonikaseadmed, filmide fotograafilised kattekihid, vett ja õli hülgavad tekstiiltooted töötajate kaitsmiseks nende tervist ja ohutust ohustavate ohtlike vedelike eest, invasiivsed ja siirdatavad meditsiiniseadmed ning tulekustutusvahud vedelkütuseaurude tõrjumiseks ja vedelkütusest põhjustatud tule kustutamiseks;

   – jätta B lisa kandes perfluorooktaansulfoonhappe (PFOS) ja selle derivaatide kohta välja järgmised lubatavad otstarbed: kasutamine fotograafias, lennunduse hüdraulikavedelikes, teatavates meditsiiniseadmetes (nt etüleentetrafluoroetüleeni (ETFE) kopolümeerkatted ja röntgenkontrastse ETFE tootmine, *in vitro* diagnostika meditsiiniseadmed ning laengsidestusseadise värvifiltrid), pooljuhtide valguskindlates ja peegeldusvastastes kattekihtides ning ühendpooljuhtide ja keraamiliste filtrite söövitusainena;

   – jätta B lisa kandes perfluorooktaansulfoonhappe (PFOS) ja selle derivaatide kohta välja järgmised spetsiifilised erandid: kasutamine pooljuhtide ja vedelkristallkuvarite (LCD) tööstuses kasutatavates fotomaskides, metallpindamisel (kõvametallpindamine) ja metallpindamisel (dekoratiivne metallpindamine), teatavate värviprinterite ja värvikoopiamasinate elektrilistes ja elektroonilistes osades, sissetoodud punaste tulisipelgate ja termiitide tõrjeks ette nähtud insektitsiidides ning keemilises naftatootmises;

   – muuta lubatav otstarve, mis on seotud PFOSi ja selle derivaatide kasutamisega tulekustutusvahtude tootmiseks ja kasutamiseks, spetsiifiliseks erandiks vedelkütuseaurude tõrjumiseks ning vedelkütusest põhjustatud tule kustutamiseks ettenähtud tulekustutusvahtude kohta;

   – muuta lubatavat otstarvet, mis on seotud PFOSi ja selle derivaatide kasutamisega putukasöödas aedniksipelgate *Atta* spp. ja *Acromyrmex* spp. tõrjeks, lisades sufluramiidi ning täpsustades, et see lubatav otstarve on seotud üksnes põllumajandusliku kasutamisega.

2. Olenevalt olukorra arengust Stockholmi konventsiooni osaliste konverentsi üheksandal kohtumisel võivad liidu esindajad kiita liikmesriikidega konsulteerides ja kohapeal kooskõlastamise järel heaks käesoleva seisukoha täpsustamise ilma nõukogu täiendava otsuseta.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja